

ROZHOVOR

ŘEDITEL SPOLEČNOSTI VISA PRO ČESKOU REPUBLIKU **PETR POLÁK** ŘEKL DENÍKU:

Češi jsou evropskými přeborníky v platbách chytrými hodinkami

VILÉM JANOUŠ

Karta, nebo hotovost? Češi se podle statistik postupně vzdávají drobných mincí a bankovek a své transakce přesouvají do virtuálního světa. Třeba v platbách chytrými hodinkami nebo mobilním telefonem v Evropě naprosto dominují. „Popularita placení kartou v České republice velmi rychle narůstá, mezi lety 2018 a 2022 byl tento nárůst více než osmnáctiprocentní,“ tvrdí šéf společnosti Visa pro Českou republiku Petr Polák.

Jak vnímáte diskuzi o platbách v hotovosti versus kartou u obchodníků?

Je to v sinusoidách. Vždy se to vrátí zpátky podle toho, kdy proběhne nějaký festival nebo se na sociálních sítích objeví nějaká nová vlna. My se ale na to díváme z pohledu čísel, která neukazují nějaký trend, že by se v České republice přestaly akceptovat platební karty. Naopak. Z pohledu vydavatelů karet i jejich držitelů transakce dlouhodobě narůstají. A to samé platí i pro terminály. Podle dat Sdružení pro bankovní karty jsme dnes na 307 tisících terminálech a tohle číslo narůstá každý další kvartál.

V médiích se ale objevují zprávy, že stále více obchodníků přestává karty akceptovat. Čím si to vysvětlujete?

Může se jednat o jednotky případů ve specifickém regionu, případně specifickém sektoru. Velmi často zaznívá cena, která je spojená s akceptací karty. Jako Visa tuto položku příliš nesledujeme, protože ji velmi obtížně ovlivňujeme.

Ano, často se mluví o výši poplatků. Jak vysoké jsou?

Cena se stanovuje dohodou mezi obchodníkem a poskytovatelem platebního terminálu. Když to ale zobecním, tak Česká republika je z pohledu akceptace karet velmi konkurenční trh. Jednotlivých hráčů, kteří se o obchodníky perou, je poměrně hodně, a to se odráží na ceně. Průměrný poplatek, který je s akceptováním karty spojený, je kolem jednoho procenta z transakce. V porovnání s částí Evropy, která má v používání karet větší zkušenosti než Česká republika, je ta cena extrémně dobrá.

Kolik tedy platí obchodníci například v Německu nebo v Rakousku?

Většinou se dostávají nad dvě procenta. Tyto země prošly trochu jiným vývojem. Obě zaznamenávají poměrně velký nárůst počtu terminálů. V minulosti nebyly zrovna karetní, ale to se teď mění. Pokud se budeme bavit třeba o Španělsku, Francii nebo severovýchodních zemích, poplatek se

Foto: Deník / Vilém Janouš

může pohybovat i výše. U nás výše poplatku zároveň dlouhodobě klesá. Odráží optimalizaci nákladů, které poskytovatelé platebních terminálů se službou mají. Mnohdy totiž není potřeba mít speciální krabičku, ale často lze použít mobilní telefon, tím odpadá náklad na samotný hardware. Troufám si proto říct, že cena je velmi příznivá, a pokud si ji nějaký obchodník bere jako důvod, může to být zástěrka pravých důvodů.

Které důvody by to podle vás mohly být? Může mít odmítnutí plateb kartou racionální důvod?

Tady bych si pomohl slovy místopředsedy Asociace malých a středních podniků a živnostníků Luboše Kastnera, který sám provozuje velké restaurace v Praze a v Plzni. On říká, že tam žádné racio není. Mně samotnému nepřísluší komentovat motivaci obchodníků, ale do-

mnívám se, že to není o ceně.

Kolik karet se v České republice vydává?

Ke konci roku 2022 bylo v České republice vydáno čtrnáct milionů karet, jednoduchou matematikou to vychází na 1,4 karty na obyvatele.

V posledních letech se objevují virtuální karty. Ty už nemají lidé přímo v ruce. Zvykají si Češi na ně?

Virtuální karty jsou dva podtypy. Jeden z nich je karta uložená v mobilu, to znamená, že jsme si tu naši plastovou kartu takzvaně virtualizovali. Děje se to pomocí služby, která se jmenuje tokenizace. To je technologie, která z čísla naší běžné plastové karty udělá zástupný obraz, který dostane do zařízení. To znamená, že dojde k jakémusi naklonování karty, a ta je pak pevně svázána se tím zařízením. Je to i velmi kvalitní bezpečnostní prvek. Co se týče placení mobilním telefo-

nem nebo chytrými hodinkami, Češi vládnu Evropě. Tento způsob placení je u nás extrémně populární. Vychází to z toho, že je to velmi pohodlné. Češi jsou i národem cyklistů a běžců, takže se nabízí, že hodinky, které nám měří naši výkonnost, zároveň používáme k placení. Podle našich čísel se čtyřicet procent transakcí děje prostřednictvím mobilních telefonů a chytrých hodinek, což je opravdu vysoké číslo.

Říkáte, že je to vysoké číslo. Jak je to v porovnání s ostatním světem?

Tady Česká republika opravdu dominuje. V rámci Evropy nám na záda trochu dýchají Španělé s nějakými 36 procenty. Za nimi už je ale velká díra a další státy mohou být pod úrovní 25 procent. V porovnání se Spojenými státy budeme v tomto ohledu vítězit také.

Proč tomu tak je?

V České republice došlo k takovému fenoménu, že se ruku v ruce s vydáváním bezkontaktních karet zaváděly i bezkontaktní platební terminály. Vlastně se potkaly

dvě strany mince. Díky tomu máme moderní infrastrukturu, která dává možnost tuto metodu využívat. Vývoj nebyl všude stejný a třeba právě ve Spojených státech až příchod Apple Pay nastartoval to, že se tam terminály začaly měnit za bezkontaktní, ale zdaleka to nedosahuje takové míry, jako máme v České republice.

To je první typ virtuálních karet. Jaký je ten druhý?

Je to karta, která už v době svého vydání začíná svůj život jako karta čistě digitální, to znamená, že k ní už neexistuje žádný plast. Mnoho českých bank tuto funkciionalitu nabízí, kdy si do své mobilní aplikace můžete ihned zavést virtuální kartu, která se vám ukáže pouze na displeji telefonu, ale má veškeré náležitosti tradiční plastové karty. Jejich popularita také roste a výhodou je rychlost, kdy nemusíte čekat na doručení platové karty poštou. Navíc je tato karta šetrnější k životnímu prostředí, protože jsme plánetu ušetřili jedné plastové kartičky.

Uvádíte, že Češi jsou v platbách kartou přeborníci. Platí se tedy více kartou, nebo hotově?

Když se podívám do statistik, v roce 2022 se hotovost podílela na útratách 47,9 procenty, platební karty pak 36,3 procenty, bankovní převody 15,2 a zbytek tvořilo inkaso nebo šeky. U nich se v případě České republiky jedná o jednotky kusů.

V porovnání s ostatním světem je to hodně, nebo málo?

Poměr ještě není na úrovni západních částí Evropy, kde v mnoha zemích už karta dominuje, nicméně trend je pozitivní. Popularita placení kartou v České republice velmi rychle narůstá, mezi lety 2018 a 2022 byl tento nárůst více než osmnáctiprocentní.

Tato čísla asi mají vliv i na výběry z bankomatů.

Výběr z bankomatů stagnuje. V roce 2019 bylo 170 milionů transakcí výběrů z bankomatů, v covidovém období to spadlo k úrovni 140 milionů a za rok 2022 je to 148 milionů.

Lidé vyšli ven.

Přesně tak. Přičítal bych to nějakému oživení potřeby mít hotovost, než nějaké větší popularity hotovosti nebo výběrů z bankomatu. Dá se tedy říct, že popularita výběru klesá nebo stagnuje.

Kolik si lidé průměrně vyberou z bankomatu?

V průměru je to něco kolem tří tisíc korun.

Neohrožuje váš byznys možnost platit přímými převody pomocí QR kódu?

Tady je potřeba odlišit dvě věci. Mnoho firem, se kterými spolupracujeme, ho používá pro nastartování platební transakce. Dobrý příkladem je firma Qerko, která poskytuje řešení pro restaurace, kdy od stolu můžete zaplatit svůj účet, aniž byste potřebovali volat číšníka. Načtete si QR kód a platba pak probíhá standardně kartou, kterou máte uloženu v aplikaci. Nezpůsobuje to žádnou zásadní revoluci. Pokud se ale budeme bavit o tom, že QR kód může vést k platbě, která je mezi účty a karta je z toho vynechána, bereme to jako další alternativu v rámci platebních systémů. Obecně podporujeme veškeré metody, které jsou digitální a nutně to nepovažujeme za konkurenci. Sami jsme na tomto

poli aktivní. V naší části Evropy ale stále hodně lidí považuje platební kartu za dobrý štít mezi svým účtem a okolním světem.

„Obchodníci, kteří akceptují kartu, mají obrat asi o osm procent vyšší.“

Ušetří něco lidé, kteří platí hotově?

Zpravidla u sebe mají jen pouze omezenou hotovost.

Vždy utratíte maximálně tolik, kolik máte k dispozici. Průzkumy na evropské úrovni ale ukazují, že když lidé přijdou do obchodu s kartou, v 65 procentech případů utratí více než člověk, který přijde s hotovostí. Je ale dobré se podívat na kontext, proč se tak děje. Mnohdy byl obchodník schopen oslovit člověka s nějakou výhodnou nabídkou. Třeba jste si přišel koupit jenom baterie za 50 korun a najednou jste zjistil, že na vaši vysněnou televizi je padesátiprocentní sleva. A díky tomu, že jste měl kartu u sebe, jste si tu televizi mohl pořídit. Zároveň se ukazuje, že obchodníci, kteří akceptují kartu, mají obrat asi o osm procent vyšší. V našem regionu je to něco mezi dvacíti až osmnácti procenty.

Mluvíte o tom, že podporujete digitalizaci. Když se tedy podíváte do tolik omílané křišťálové koule, kdy zmizí hotovost?

Nevím. Jsou části Evropy, kdy na hotovost už prakticky nenarazíme, třeba v severovýchodních státech. Do tohoto stavu došli cestou, která byla často vyjádřena technologickým pokrokem a v některých případech za tím stála také politická podpora. To je ovšem jiné prostředí, než je Česká republika. Ale když se podíváme na trendy, pro Českou republiku je pozitivní a sám se těším, co ta křišťálová koule ukáže za pár let. Například já u sebe už hotovost nenosím.